

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsens arbetsutskott i Falkenberg

2015-09-15

§ 247

Medborgarförslag om laxodlingsanstalten vid Laxbron. KS, KF KS 2014-246

Beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

- 1 Meddela förslagsställaren att medborgarförslaget överlämnas som inspel till det påbörjade arbetet "Utvecklingsmöjligheter vid Hertingforsen".
- 2 Därmed anse medborgarförslaget behandlat.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2014-05-14

Tjänsteskrivelse från Destination Falkenberg 2014-07-29

Kultur- och fritidsnämnden 2014-08-19 § 73

Tekniska nämnden 2014-12-17 § 103

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har lämnats som handlar om att ta tillvara på laxodlingsanstalten vid Laxbron, en byggnad som förslagsställaren menar står i förfall. Förslagsställaren förklarar att kommunen uppenbart inte har ekonomisk möjlighet att underhålla byggnaden och att den därför borde säljas till ett företag som skulle kunna öppna en servering i byggnaden.

Tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden samt Destination Falkenberg AB har yttrat sig över medborgarförslaget och förklarar i korthet:

Kultur- och fritidsnämnden förklarar att byggnaden bör finnas kvar i kommunal ägo eftersom området ännu inte är detaljplanelagt och därför saknar planbestämmelser för att reglera användning och exteriör utformning. Däremot är nämnden ur kulturmiljösynpunkt positiv till att byggnaden används, om hänsyn tas till dess kulturvärden.

Tekniska nämnden förklarar att det vid tidigare tillfällen har visats intresse för att öppna café eller annan publik verksamhet i byggnaden, men att intressenterna ansett att investeringar som krävs för att göra detta varit för omfattande. Dessutom påpekar nämnden att en svårighet med byggnaden är att området översvämmas med något eller några års mellanrum.

Destination Falkenberg förklarar att de under 2014 påbörjade ett arbete med att se över utvecklingsmöjligheterna för Hertingforsen. De menar att Ätran och laxen, med tillhörande

2015-09-15

FALKENBERG

Forts. § 247

kulturarv och historia, är unika tillgångar för Falkenberg och att Hertingområdet har stort potential som besöksmål och upplevelserum.

Beslutsförslag på medborgarförslaget har dröjt eftersom det kom in till kommunen mitt i uppstarten av ett stort arbete om Hertingforsen, lett av Destination Falkenberg, vars inriktning har ändrats sedan våren 2014. Under 2015 har ett arbete påbörjats som kallas ”Utvecklingsmöjligheter vid Hertingforsen”.

Ekonomi

Förslaget påverkar inte kommunens ekonomi i dagsläget.

Övervägande

Det är i dagsläget inte lämpligt att ta beslut om medborgarförslaget. Detta bör istället lyftas in i det utvecklingsarbete som redan pågår. Det är svårt att uppskatta hur lång tid arbetet med att utveckla Hertingforsen som helhet kommer att ta innan det leder fram till ett färdigt förslag. Därför är det även svårt att ge förslagsställaren ett besked om huruvida medborgarförslaget kommer att genomföras eller inte. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att medborgarförslaget överlämnas som ett inspel till det pågående utvecklingsarbetet och därmed ska anses behandlat.

Vid protokollet

Oskar Åhrén

Protokollet justerat 2015-09-18 och anslaget 2015-09-21.

Utdragsbestyrkande

MEDBORGARFÖRSLAG

Med en dåres envishet, denna gång i form av ett medborgarförslag - och i anknytning till en annan medborgares önskan om ett naturrum vid Hertingsforsen -, vill jag upprepa:

I have a dream - - -

Ytterligare en betydelsefull byggnad inom laxfiskets historia (förutom laxrökeriet) här i Falkenberg står i förfall, och det är laxodlingsanstalten intill laxfiskebron. Eftersom kommunen uppenbarligen inte har ekonomisk möjlighet att underhålla våra värdefulla äldre byggnader borde man kunna sälja den till ett av våra båda framgångsrika företag i "laxbranschen" som skulle kunna öppna en liten servering där man kan köpa en kopp kaffe eller någon annan dryck och en god laxsandwich. Det vore ju ett attraktivt mål efter promenaden längs Åtran! Andra grupper som kan vara intresserade är besökare till Skogskyrkogården, och inte minst hyresgästerna i FaBo:s nya bostadsområde strax intill. Och med den nyöppnade forsen tror jag många besökare gärna skulle ta en paus i denna fantastiska omgivning!

Väggarna kunde dekoreras med klassiska foton från tiden när engelsmännen fiskade i stan, och kanske också en serie över Mr Lax genom åren. Jag tror faktiskt att detta skulle bli ytterligare ett dragplåster inom turistnäringen!

Går det inte att återuppväcka den utmärkta Hallandsmodellen, som har bidragit till att rädda många av våra kulturbyggnader i Halland?

Det är i alla fall hög tid att göra något åt Falkenbergs laxhistoria, som till stor del medverkat till det Falkenberg vi har idag. Och det fantastiska är ju att laxhistorian lever vidare i våra dagar!

En påminnelse om vår viktiga kulturhistoria:

Ett av Falkenbergs försummade kulturarv är laxens historia och dess betydelse för vår stad. På kommunens hemsida kan man läsa *"Åtrans vilda laxstam är en unik genetisk variant som funnits här sedan istiden. Laxen tillbringar sitt vuxna liv i Nordatlanten och återkommer sedan till Åtran för att leka. Att se laxen vandra förbi Falkenberg är ett stort naturskådespel. Redan på 1600-talet arrenderades ån ut och laxfisket blev snart en av stadens viktigaste inkomster. I våra dagar kommer många besökare hit för de goda fiskemöjligheterna."* och på Turistbyråns hemsida: *"Laxfiskets*

historia i Falkenberg sträcker sig långt tillbaka i tiden. Sportfisket startade i mitten av 1800-talet, då välbärgade briter och amerikaner kom till Falkenberg för att fiska lax. En känd londonadvokat, W M Wilkinson, skrev 1884 en bok där han bland annat skriver: "Ett sådant fiske kan man ej få se vid någon annan flod som jag hört talas om, varken i Norge eller i Kanada." Ätran är det klassiska laxvattnet på den svenska västkusten och är idag Sveriges förnämsta vildlaxälv."

Falkenberg 2014-05-14

(publicerad i HN 2012-02-06 utan resultat eller kommentarer)

Siv Qvarfordh

(insänt via mail till kommunen 2014-05-15)

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen
Kanslienheten

Remiss

Datum
2014-07-29

Dnr: KS 2014-246

Tjänsteskrivelse angående medborgarförslag om laxodlingsanstalten vid laxfiskebron som servering, Dnr: KS 2014-246

Destination Falkenberg AB har under våren, på förfrågan från Hertingforsens Ledningsgrupp, påbörjat ett arbete om att se över utvecklingsmöjligheter vid Hertingforsen. Resultat av detta förväntas att bli presenterat för Hertingforsens Ledningsgrupp september/oktober 2014 med rekommendationer för fortsatt arbete.

Falkenberg har i sin besittning unika tillgångar som Ätran och Laxen, med tillhörande kulturarv och historia. Förenade vid Hertingforsområdet erbjuds en unik urban natur- och kulturupplevelse genom möjlighet till citynära fiske på finaste tänkbara laxbestånd. Ett laxbestånd vars förutsättningar att växa starkt har förbättrats genom Hertingprojektet, vilket ökar möjligheten för utveckling av fisketurism.

Hertingprojektet har dessutom medfört och öppnat för ur kommunalt perspektiv avundsvärda möjligheter att spinna vidare på till nytta för kommun och samhälle. Hertingforsen har ett mycket bra läge tillgänglighetsmässigt i förhållande till stadskärna och Vallarnas friluftsområde, men är trots att området faktiskt är en entrépunkt och lite av en social mötesplats för lokalbefolkningen relativt outvecklat innehålls och servicemässigt.

Utöver kulturminnen i form av böcker, historier och foton finns bl.a. ett av de ursprungliga gamla laxrökerierna kvar i "Gamla Stan", likaså den gamla Laxodlingsanstalten vid Hertingforsen. Båda er emellertid utnyttjade och eftersatta i underhåll.

Det arbete som presenteras september/oktober 2014 för Hertingforsens ledningsgrupp innehåller ett förslag om hur Falkenberg kan arbeta för att etablera ett besöksmål och upplevelserum som i sin helhet och utformning bygger på och signalerar hållbarhet. Potentiellt nyttjande av den gamla Laxodlingsanstalten och diskussion om ett eventuellt Naturum ingår i detta arbete.

Destination Falkenberg AB

Kristjan Fannar
Destinationsutvecklare

§ 73

Medborgarförslag om laxodlingsanstalten vid laxfiskebron som servering.. Dnr 2014/74

Kultur- och fritidsnämndens beslut

Kultur- och fritidsnämnden besluta

- 1 anta tjänsteskrivelse 2014-08-07 som nämndens yttrande i rubricerat ärende
- 2 avstyrka, med hänvisning till nämndens yttrande, medborgarförslaget i den del som avser försäljning av laxodlingsanstalten
- 3 tillstyrka, med hänvisning till nämndens yttrande, medborgarförslaget i den del som avser alternativ användning av laxodlingsanstalten

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Peter Gerhardson, 2014-08-07.

Internremiss från kanslienheten 2014-05-23.

Medborgarförslag från Siv Qvarfordh 2014-05-14 (Dnr: KS 2014-246).

Sammanfattning

Kanslienheten har i en internremiss till kultur- och fritidsnämnden begärt yttrande över ett medborgarförslag om laxodlingsanstalten som servering, senast 2014-08-29.

Ekonomi

Förslaget påverkar inte nämndens ekonomi.

Övervägande

Siv Qvarfordh har inlämnat ett medborgarförslag om laxodlingsanstalten vid laxfiskebron som servering. Förslagsställaren anser att om kommunen inte har ekonomisk möjlighet att underhålla den värdefulla äldre byggnaden, borde man kunna sälja den för användning som servering.

Destinationsbolaget kommer under hösten att presentera sin översyn av utvecklingsmöjligheter vid Hertingforsen, med rekommendationer för fortsatt arbete.

Ur kulturmiljösynpunkt finns inga hinder för att laxodlingsanstalten får en ny användning, om hänsyn tas till dess kultur- och arkitektoniska värde. Byggnaden bör kvarstå i kommunal ägo då den är placerad utanför detaljplanelagt område och därmed saknar planbestämmelser för att reglera användning och exteriör utformning.

Expedieras till:

Kommunkansliet

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
tekniska nämnden i Falkenberg

2014-12-17

§ 103

Medborgarförslag om laxodlingsanstalten vid laxfiskebron som servering. Dnr KS 2014/246

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Arbetsutskottet föreslår tekniska nämnden besluta

- 1 Överlämna stadsbyggnadskontorets yttrande till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag från Siv Qvarfordh om laxodlingsanstalten.
Stadsbyggnadskontorets beslutsförslag.

Sammanfattning av ärendet

Förslaget syftar till att skapa en attraktion vid Ätran nedströms Hertingforsen som skulle ge möjlighet till information, utställningar, café, allt i anslutning till laxen, laxfisket och Ätran.

Ekonomi

Upprustningskostnaderna för att iordningsställa laxodlingsbyggnaden till något publikt beror till stor del på vilken ambitionsnivå man väljer. Som minimum så erfordras diverse byggnadsarbeten som byte av dörrar, nytt golv, översyn av allt annat byggnadstekniskt, Till detta kommer en ny elanläggning, en ventilationsanläggning och en VA-anslutning. Den senare kräver pumpning till lämplig anslutningspunkt. En grov uppskattning av dessa kostnader blir minst $1+0,5+0,5+0,8=2,8$ Mkr kanske det dubbla. Säg 3-4 Mkr

Övervägande

Det har under årens lopp vid några tillfällen framförts intresse för att inreda laxodlingsanstalten till café eller likande publik verksamhet. Efter diverse funderingar så har intressenterna backat med tanke på de investeringar som krävs. Tanken är god och det finns ett kulturarv att ta hand om men det kan nog lösas på både bättre och billigare sätt.

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
tekniska nämnden i Falkenberg

2014-12-17

Området översvämmas med något eller några års mellanrum och så kan förväntas ske även fortsättningsvis. Den öppnade Hertingforsen påverkar inte detta utan det är totalflödet i Ätran samt hur vinden trycker in vatten i åmynningen och vattenståndet i havet som är avgörande.

Utdragsbestyrkande

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen